

Vuonna 1920 lokakuun 15 päivänä kokoontuivat Eduskunnan Pankkivaltuusmiehet, puheenjohtaja Lavinus, herra Nevanlinna ja varamies Liakka.

1 §.

Pankin Johtokunnan puheenjohtaja herra Stenroth, joka Johtokunnan jäsenen Grästenin ohella oli kokouksessa läsnä, oli halunnut Pankkivaltuusmiesten kanssa neuvotella sen johdosta, että Elintarveministeriö oli tiedustellut 30,000,000 mk:n luottoa saapumassa olevan sokerilastin rahoittamista varten, jota luottoa Pankin Johtokunta ei kuitenkaan ollut halukas myöntämään. Elintarveministeriö oli näet kesän varrella sokeriyhtiön ehdotuksent mukaisesti ostanut sokeria siinä määrin, että se vastasi tarvetta aina ensi toukokuuhun asti, ja kysivät nämä ostokset ei ainoastaan liiaksi maamme niukkoja valuuttavaroja, vaan myöskin sellaista Suomen rahan määrää (n. 300 milj.), joka oli mahdollon lyhyessä ajassa kiinnittää sokerivarastoihin.

Johtokunta oli sen vuoksi syyskuun alussa sokeriyhtiölle ilmoittanut, että se ei saata myötävaikuttaa näin suuren valuuttamäärän hankkimiseen eikä myöskään vastaavan luoton antamiseen Suomen rahassa, sekä neuvonut sokeriyhtiötä niin toimimaan, että yksi ostetuista lasteista myytäisiin. Puheenalainen lasti oli ostettu 85 shillingin hinnan mukaan tonnilta ja olisi se siihen aikaan ollut myytävissä 80 shillingin tonnilta. Elintarveministeriö oli kuitenkin ollut vastahakoinen myyntiin ryhtymään ja oli sokerin hinta sillä välin laskenut noin 60 shillinkiin tonnilta. Puheenalainen lasti oli myöskin jo saapunut siksi lähelle määräpaikkaansa, ettei se enää ollut myytävissä, vaan saattoi nykyisin myydä ainoastaan lastin, joka oli maksanut 117 shillinkiä tonnilta. Kun Valtioneuvostoa oli epäilyttänyt näin suuren tappion ottaminen kuluttajain niskoille vieritettäväksi, se kun vaatisi sokerin hinnan kohottamista kolmella markalla kilolta, oli Elintarveministeriö tiedustellut mahdollisuuksia sittenkin rahoittaa puheenalaisen lastin tuonnin. Osan ulkomaista valuuttaa saattoi Pohjoismaiden Yhdyspankki asettaa käytettäväksi ja Suo-

men Pankille sitä myöskin tällä välin kertyisi kun yksi sokerilasti, jota oli odotettu lokakuussa, tulisivin saapumaan vasta marraskuun alkupuolella. Tästä huolimatta, ja katsoen siihen vähemmän liikemäiseen ja varomattomaan menettelyyn sokeri-ostoksissa, johon sokeriyhtiö ja Elintarveministeriö olivat tehneet itsensä syyppäiksi, oli puheenjohtaja sitä mieltä, että Suomen Pankki, joka aikanaan varmassa muodossa oli kirjellisesti ilmoittanut kantansa, edelleenkin kieltäytyisi puheenalaisesta luotonannosta.

Asian johdosta syntyneessä keskustelussa katsoi

Herra Lavonius, että myynnistä odotettavan tappion määrä riippui siitä, mihinkä hintaan uutta sokeria olisi ostettavissa, ja myynnin tuottama helpotus taas siitä kuinka pitkäksi aikaa uusi ostos lykkäisi valuutan tarpeen. Hänen saamiensa tietojen mukaan katsoi Valtioneuvosto sokerin hinnan kohta puoleen lähtevän kohoamaan ja piti myöskin välttämättömänä jotenkin pian ryhtyä uutta lastia ostamaan, jotta seisahdusta sokerin jakelussa ei myöhemmin syntyisi. Kun Pankin oli vaikea arvostella

näitä kysymyksiä ja se jotenkin auliisti oli myöntänyt luottoa sellaisillekin yksityispankeille, jotka rahoittivat melkoista vähemmän tarpeellista tuontia taikka osakekauppaa, epäili puhuja, jonka mielestä sokerilastin aikaisempi myynti olisi ollut varsin suotava, oliko paikallaan olla myöntämättä luottoa tähän valtion tarpeeseen.

Herra Nevanlinna taas katsoi, että Pankin oli syytä pysyä ilmoittamallaan kannalla varsinkin siihen nähden, ettei voitu toivoa valtion viranomaisien noudattavan tarpeellista säästäväisyyttä ja varovaisuutta, ellei niiden päinvastaisesta menettelystä koituisi asian luonteen mukaisia ikävyyksiä.

Herra Liakka yhtyi herra Nevanlinnan mielipiteeseen.

Puheenjohtaja totesi, että luoton myöntäminen tai kieltäminen oli Johtokunnan asia ja että neuvottelun tarkoituksena siis saattoi olla vain sen seikan ennakkollinen selvittely, tulisiko Johtokunnan toimenpide vastaisissa tarkastuksissa aiheuttamaan muistutusta Pankkivaltuusmiesten puolelta. Näin ollen katsoi hän keskustelun antaneen Johtokunnalle sen

selvityksen mikä asiassa tällä haavaa oli mahdollinen.

Tähän yhtyivät muut pankkivaltuusmiehet.

2 §.

Pankkivaltuusmiesten lokakuun alussa suorittaman tarkastuksen yhteydessä oli puheenjohtaja saanut toimeksi Johtokunnalta tiedustella millä perusteilla se oli O.Y. Rauma Wood Limited-nimiselle yhtiölle myöntänyt 2,000,000 mkan kassakreditiviiluoton, jonka vakuutena oli herra N. Toivosen asettama yhtiön tunnistama sekä herra K. A. Paloheimon siirtämä samannääräinen vekseli, vaikka Pankin ohjesäännön 2 § ei näyttänyt antavan tukea tämänlaatuisen luoton myöntämiselle. Pankinjohtaja Basilier oli tämän johdosta ilmoittanut, että luoton antaminen tässä muodossa sen sijaan, että vastaava vekseli olisi diskontattu, sikäli vähensi ulkona olevaa setelistöä, että kassakreditivistä nostetaan rahaa ainoastaan tarpeen mukaan, jota vastoin vekselin määrä olisi ollut yhdellä kertaa suoritettava. Pankissa olikin tästä syystä jo kauvan aikaa sitten muodostunut sellai-

nen käytäntö, että kassakreditivejä annettiin vekselivakuuttakin vastaan, mikä luottomuoto vastasi yksityispankkien käyttämiä konttokuranttitilejä. Selitys päätettiin merkitä pöytäkirjaan.

3 §.

Niinikään olivat tarkastusta toimittaessaan Pankkivaltuusmiehet antaneet puheenjohtajalle toimeksitiedustella, missä määrin se sopimus, joka noin vuosittain oli tehty Oy. Gustaf Cederberg & C:n kanssa sen luoton lyhentämisestä, oli tullut täytetyksi. Pankinjohtaja Basilier oli tämän johdosta ilmoittanut, että sen jälkeen kuin Oy. Cederbergin liike kuten tunnettu oli myyty AB. T & J. Salvesénille, oli uudelle omistajalle annettu sama 4 miljoonan mkan luotto kuin entiselläkin omistajalla oli ollut sillä ehdolla, että tämä luotto maksetaan takaisin ulkomaanvaluutoilla v. 1921, siten että sitä ryhdytään heti laivauksen alettua lyhentämään.

Selitys päätettiin merkitä pöytäkirjaan.

4 §.

L. 58

Esitettiin Valtiovarainministeriön kirjelmä kulu-
van lokakuun 12 päivältä n° 2354, jossa ministeriö
ilmoittaa Pankkivaltuusmiesten esityksen mukaisesti
ryhtyneensä toimenpiteisiin vaskirahan lyömiseksi Pan-
kin lukuun.

Ilmoitus oli kirjelmällä saatettava Johtokun-
nan tietoon. (Kirjelmä n° 71)

Vakuudeksi:

Karl J. Kallio

Vuonna 1920 lokakuun 30 päivänä

kokouksessa Elästymän Pankkivaltuus-

miehet puheenjohtaja Levenius sekä her-

ni jäseninä Novanlinna ja Tarnar.

1 §.

Sittenkuin Suomen Pankin Johtokunnan puheen-
johtaja Harry Stenroth oli Pankkivaltuusmiesten pyy-
nöstä saapunut kokoukseen, esitti puheenjohtaja se-

Lokakuun 15 p:nä 1920.

SUOMEN PANKIN JOHTOKUNNALLE.

Valtiovarainministeriö on kirjelmällä kuluvan N° 71.
lokakuun 12 päivältä Pankkivaltuusmiehille ilmoitta-
nut käskeneensä Kauppa- ja Teollisuushallitusta Ra-
hapajassa valmistuttamaan 200,000 markkaa 10 pennin
ja niinkään 200,000 markkaa 5 pennin rahoja an-
nettaviksi kultarahaa tai Suomen Pankin seteleitä
vastaan Suomen Pankille; minkä Pankkivaltuusmiehet
täten saavat Johtokunnalle tiedoksi ilmoittaa.

Lokakuun 15 p:nä 1920.

PANKKIVALTUUSMIEHILLE.

Si. Kariella.

SUOMEN PANKIN JOHTOKUNNALLE.

N° 71.

N° 71.